

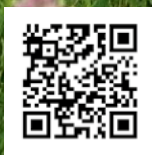
vodnik obiskovalcem
po označenih pešpoteh
v varovanih območjih narave

ŽIVLJENJSKA OKOLJA

Branka Trčak, Monika Podgorelec

HABITATS

guide for visitors
on marked footpaths/trails
in nature protected areas

GORIČKOPORABJEŐRSÉGMURA

NATURA 2000

- GORIČKO** zavarovano območje narave Krajinski park Goričko, Slovenija
- ŐRSÉG** zavarovano območje narave Narodni park Őrség s pokrajinami Őrség, Slovensko Porabje in del krajine Vasi Hegyhát.
- MURA** območje Nature 2000 v občinah Velika Polana, Črenšovci in Razkrižje

**vodnik obiskovalcem
po označenih pešpoteh
v varovanih območjih narave**

ŽIVLJENJSKA OKOLJA

Branka Trčak, Monika Podgorelec

HABITATS

**guide for visitors
on marked footpaths/trails
in nature protected areas**

- GORIČKO** Nature Protection Area of Goričko Nature Park, Slovenia
- ŐRSÉG** Nature Protection Area of Őrség National Park with the Őrség and Slovenian Porabje Regions and part of Vasi Hegyhát Region.
- MURA** Natura 2000 site in Velika Polana, Črenšovci and Razkrižje Municipalities

VSEBINA/CONTENT

Uvodnik k vodniku	6
Introduction to the Guide	7
Negozdni ciljni habitatni tipi za posamezna območja Natura 2000	10
Non-forest target habitat types for particular Natura 2000 sites	10
Območja prikazov habitatnih tipov, vsebine in poti	11
Areas with presentation of habitat types, contents and footpaths	11
Habitatni tipi Natura 2000	12
Natura 2000 Habitat Types	13
Vodni habitatni tipi	12
Aquatic Habitat Types	13
Prehodne združbe blatnih tal	12
Transitional Communities of Muddy Soils	13
Rastlinstvo stoječih voda	14
Vegetation of Standing Waters	15
Rastlinstvo tekočih voda	16
Vegetation of Running Waters	17
Polsuha travišča	18
Semi-Dry Grasslands	19
Suha travišča	18
Dry Grasslands	19
Kisla travišča	20
Acid Grasslands	21
Gorska travišča	22
Mountain Grasslands	23
Vlažna travišča	26
Wet Grasslands	27
Stožkovja	26
Moor-grasses	27
Panonski poplavni travniki	28
Pannonian Alluvial Meadows	29
Vlažni gojeni travniki	28
Wet Hay Meadows	29

IZBRANA OBMOČJA S HABITATNIMI TIPI
SELECTED SITES WITH HABITAT TYPES

Slovenija/Slovenia

Nuskova	34
Ledavsko jezero	35
Ženavlje	36
Križevci – Vrej	37
Berkovci	38
Selo – Rotunda sv. Nikolaj	39
Motvarjevci/Szécsiszentlászló	40
Velika in Mala Polana	41

Madžarska/Hungary

Sakalovci/Szakonyfalu	42
Ritkarovci/Ritkaháza	43
Andovci/Orfalu	44
Sola/Szalafő	45
Somorci/Szomoróc	46
Őrimagyarósd	47
Trojezični seznam vrst, ki jih omenjamo v vodniku	48
Trilingual list of species mentioned in the Guide	49
Literatura in viri/Literature and references	50

Spoštovani obiskovalci,

pozdravljeni na območju z raznolikimi življenjskimi okolji, v čezmejni deželi Őrség in Goričko ob meji med Madžarsko in Slovenijo. Pestrost življenjskih okolij nam poleg gozdov in mokrišč ponuja paleta travnikov – ti so lahko vlažni, suhi, kisli, peščeni, puсти in gnojeni. K izjemnosti in bogastvu območja, velikega okoli 90.000 hektarjev, prispeva njegova prehodna lega iz Karpatske kotline v Alpe. Tu so ljudje več stoletij obdelovali zemljo v sožitju z naravo in jo v veliki meri tako obdelujejo še danes. Območje je na madžarski strani zavarovano kot Narodni park Őrség in na slovenski kot Krajski park Goričko. Skupaj z območjem ob Muri so del evropskega omrežja varovane narave t. i. Natura 2000.

Z vsebino vodnika vas seznanjamo o najpomembnejših naravnih posebnostih na tem območju in vam pomagamo te tudi odkrivati ter prepoznavati v naravi. Z njeno pomočjo lahko sami, brez vodiča, najdete najpomembnejša življenjska okolja. Knjižica o življenjskih okoljih je del zbirke, ki vključuje še vodnik rastlin in vodnik metuljev ter je nastala v okviru čezmejnega projekta Trajnostna raba Natura 2000 habitatov vzdolž slovensko-madžarske meje, v programu teritorialnega sodelovanja Slovenija-Madžarska 2007–2013.

Dr. Bernard Goršak, direktor
Krajski Park Goričko

Dr. Markovics Tibor, igazgató
Narodni park Őrség

Dear Visitors,

we welcome you to an area with most diverse habitats, the cross-border area of Órség and Goričko along the border between Hungary and Slovenia. The rich diversity of habitats is formed not only of woodlands and wetlands, but also a palette of grasslands – they can be wet, dry, acid, sandy, abandoned and fertilized. One of the main reasons for the outstanding richness of this area, covering about 90,000 hectares, is that it lies in the transition zone between the Carpathian Basin and the Alps.

Here, people have cultivated land in harmony with nature for centuries, and they largely continue to do so. On the Hungarian side, this area is protected as the Órség National Park, and on the Slovenian side as the Goričko Nature Park. These two parks together with the area along the Mura river form part of the EU-wide network of nature protection areas, i.e., Natura 2000.

The aim of this guide is to draw the attention of visitors to the natural values of this area and help them to discover these values. With the help of this booklet you can find the most important habitats without hiring a guide. This booklet on habitats is part of a series, which includes a plant guide and a butterfly guide as well. The publication of these guides stems from the Sustainable use of Natura 2000 habitats along the Slovenian-Hungarian border, carried out within the framework of the Slovenia-Hungary Territorial Cooperation Programme 2007–2013.

Dr. Bernard Goršak, director
Goričko Nature Park

Dr. Markovics Tibor, director
Órség National Park

UVODNIK K VODNIKU

V vodniku predstavljamo življenjska okolja čezmejno varovanega območja narave t. i. Natura 2000 območja ob slovensko-madžarski meji, in sicer: Krajinski park Goričko (KPG), Narodni park Őrség (NPŐ) in območja ob Muri. V vseh območjih so pohodnikom na voljo številne urejene in označene pešpoti. Zakaj ne bi ob sprehodu po teh poteh opazovali in spoznavali različna življenjska okolja, ki jih ponuja narava? S tem vodnikom vsem ljubiteljem narave predstavljamo raznotera naravovarstveno pomembna življenjska okolja, ki jim strokovno pravimo habitatni tipi in ki naj obogatijo sprehod ter vedenje o pomenu njihovega varovanja.

Strokovnjaki za posamezen habitatni tip običajno uporabljajo bolj zapletena imena in jih zaradi poenostavitve označujejo tudi s številkami oz. kodami. Vsak habitatni tip Natura 2000 ima štirištevilčno kodo (npr. 6510), ki je enotna v celotni EU.

Habitatni tip je rastlinska in živalska združba, kot značilni del ekosistema, povezana z neživimi dejavniki (tla, klima, prisotnost in kakovost vode, svetlobe) na prostorsko opredeljenem območju. (povzeto po HTS 2004, tipologija)

Kateri habitatni tipi so predstavljeni?

Na območjih Krajinskega parka Goričko, Narodnega parka Őrség in območja ob Muri je trinajst negozdnih habitatnih tipov, ki so bili na ozemlju omenjenih območij zavarovane narave osnova za razglasitev območja Natura 2000 in jih zato imenujemo ciljni (kvalifikacijski) habitatni tipi. Od teh jih v vodniku predstavljamo devet, ki jih lahko opazujemo na izbranih območjih vzdolž obstoječih pešpoti. Poleg kulturnih in etnoloških zanimivostih območja, lahko sedaj ob izbranih pešpoteh spoznavamo še naravne posebnosti v krajini.

Zgradba vodnika in napotki za uporabo

Vodnik je sestavljen iz dveh delov. V prvem delu so na kratko predstavljene značilnosti devetih ciljnih habitatnih tipov Natura 2000, drugi del pa je s predstavitvijo izbranih območij namenjen praktičnemu spoznavanju opisanih habitatnih tipov Natura 2000 v naravi. Območja za ogled smo izbrali vzdolž obstoječih pešpoti (učne, tematske, pomurska planinska, ipd.), kjer je v bližini običajno tudi počivališče s klopmi in/ali javni parkirni prostor za avtomobile.

Na izbranem območju si je večinoma možno ogledati več različnih habitatnih tipov naenkrat. Naravovarstveno pomembni habitatni

INTRODUCTION TO THE GUIDE

This Guide presents the habitats of the cross-border nature protection areas along the border between Slovenia and Hungary forming part of the so-called Natura 2000 network: Goričko Nature Park (GNP), Órség National Park (ŐNP) and the areas along the Mura River. In all these areas, hikers can use well maintained and marked footpaths. Why not take a walk along these footpaths, observe and get to know various habitats that nature offers? This Guide is introducing diverse habitats of nature protection significance – in technical terms called habitat types – to people who love nature. It will enrich their walk and knowledge about the significance of protecting these habitats.

Specialists usually use more complicated names for habitat types and for the sake of simplification also designate them by numbers or codes. Each Natura 2000 habitat type has a four-digit code (e.g. 6510), uniformly applicable throughout the EU.

A habitat type is a plant or animal community that is the characterising element of the biotic environment, together with abiotic factors (soil, climate, presence and quality of water, light, etc.) operating together in a spatially specified area. (adopted from the *Habitatni tipi Slovenije HTS 2004*, Typology)

Which habitat types are presented?

The areas of the Goričko Nature Park, Órség National Park and the area along the Mura River are comprised of thirteen non-forest habitat types which formed the basis for declaring these areas of protected nature as the Natura 2000 sites, and for this reason they are called target (qualifying) habitat types. The Habitat Guide presents nine of them, which can be seen in the selected sites along the existing footpaths. In addition to the cultural and ethnologic attractions of the region, you can now also discover specific natural features in the landscape.

Guide structure and instructions for its use

The Guide consists of two parts. The first part comprises a short presentation of the nine Natura 2000 target habitat types, while the second part is intended for practical identification of the described Natura 2000 habitat types in nature with its presentation of the selected sites.

The sites to be seen were selected along the existing footpaths (educational trails, theme trails, Pomurje Mountain Trail, etc.) where resting places with benches and/or public parking places can usually be found nearby.

tipi se pojavljajo seveda tudi zunaj teh območij, vendar bi bila predstavitev vseh za to knjižico preobsežna.

Pri seznanjanju s predstavljenimi habitatnimi tipi uporabljajmo obstoječe poti. Ko območje zapustimo, naj za nami ne bo sledov obiska. Na pot vzemimo morda še kakšen rastlinski ključ, daljnogled in fotoaparata.

Kdaj je primeren čas za spoznavanje habitatnih tipov?

V vodniku so habitatni tipi opisani po sklopih: suhi travniki, mokrotni travniki in vodni habitatni tipi.

Optimalni čas za opazovanje posameznega habitatnega tipa je podan pri opisu tega habitatnega tipa (rimske številke označujejo mesece). Podajamo še nekaj splošnih namigov za spoznavanje habitatnih tipov.

- Traviški habitatni tipi: najboljši čas za seznanjanje je v maju in juniju, ko cveti največ rastlin, ki so za prepoznavanje habitatnega tipa ključne. Poleti nekaterih značilnih pomladanskih vrst več ni, vidimo pa lahko nekatere poletne, ki prav tako dajejo travniku značilen videz.
- Močvirja in mokrotni travniki: opazujemo jih lahko vso vegetacijsko sezono. V mesecu maju vidimo cveteti sibirske perunike in rumene maslenice, pozno spomladi lahko v plodečem stanju prepoznavamo šaše, poleti pa zacvetijo in plodijo še druge vlagoljubne rastline. V poletnem času se lahko videz teh habitatnih tipov zaradi visokih steblik, zlasti tujerodnih, precej spremeni.
- Vodni habitatni tipi: za razliko od travišč jih je najbolje obiskati poleti, saj spomladi najdemo le malo cvetočih rastlin.

Most often, within the selected site, several different habitat types can be seen at the same time. Naturally, habitat types of important nature conservation significance can also be found outside these sites, but to present all of them would be beyond the scope of this booklet. When getting to know the presented habitat types the existing footpaths and trails should be used. When leaving the area, visitors should leave no traces of their visit. When starting on a walk, it's advisable to take a determination key for plants, binoculars and a camera.

When is the best time for observing habitat types?

The Guide describes habitat types by specific groups: dry meadows, wet meadows, and aquatic habitat types.

The best time to observe a particular habitat type is indicated in the description of this habitat type (roman numbers indicate months). A few general hints on how to identify habitat types are given below.

- Grassland habitat types: the best time for getting to know them is May and June when most of the plants, which are vital for habitat type recognition, are in bloom. In summer, some of the characteristic springtime species are lacking, but we can see some summertime species that also give the grassland a characteristic appearance.
- Marshes and wet meadows: we can observe them throughout the vegetation season. You can see flowering Siberian Irises and Yellow Daylilies in the month of May, sedges in the fruit bearing stage can be recognized late in spring, and in summer you can see still other hydrophilous plants flowering and bearing fruit. In summer, tall herbs, particularly alien ones, make a considerable change in the appearance of these habitat types.
- Aquatic habitat types: unlike grasslands, they should be visited in summer since you can find only few flowering plants in springtime.

Negozdni ciljni habitatni tipi za posamezna območja Natura 2000.

Non-forest target habitat types for particular Natura 2000 sites.

* prednostno ohranjanje/*priority conservation*

Ime v vodniku Name in the Guide	Koda HT Code HT	Habitatni tip Habitat type	Goričko (SI)	Mura (SI)	Órség (HU)
Prehodne združbe blatnih tal Transitional communities of muddy soils	3130	Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov <i>Littorelletea uniflorae</i> in/ali <i>Isoëto-Nanojuncetea</i> Oligotrophic to mesotrophic standing waters with vegetation of the <i>Littorelletea uniflorae</i> and/or <i>Isoëto-Nanojuncetea</i>	+		
Rastlinstvo stoječih voda Vegetation of Standing waters	3150	Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez <i>Magnopotamion</i> ali <i>Hydrocharition</i> Natural eutrophic lakes with <i>Magnopotamion</i> or <i>Hydrocharition</i> - type vegetation		+	+
Rastlinstvo tekočih voda Vegetation of Running waters	3260	Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez <i>Ranunculion fluitantis</i> in <i>Callitricho-Batrachion</i> Water courses of plain to montane levels with the <i>Ranunculion fluitantis</i> and <i>Callitricho-Batrachion</i> vegetation		+	+
	3270	Reke z muljastimi obrežji z vegetacijo zvez <i>Chenopodion rubri</i> p.p. in <i>Bidention</i> p.p. Rivers with muddy banks with <i>Chenopodion rubri</i> p.p. and <i>Bidention</i> p.p. vegetation		+	+
	4030	Evropske suhe resave European dry heaths			+
Suha travišča Dry grasslands	6210 ^(*)	Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (<i>Festuco-Brometalia</i>) (* pomembna rastišča kukavičevk) Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (<i>Festuco-Brometalia</i>) (* important orchid sites)	+		
Kisla travišča Acid grasslands	6230	Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (<i>Nardus stricta</i>) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) Species-rich <i>Nardus</i> grasslands, on siliceous substrates in mountain areas (and submountain areas, in Continental Europe)			+

Ime v vodniku Name in the Guide	Koda HT Code HT	Habitatni tip Habitat type	Goričko (SI)	Mura (SI)	Őrség (HU)
Stožkovja Moor grass	6410	Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinia caeruleae</i>) Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (<i>Molinia caeruleae</i>)	+	+	
	6430	Nižinske in montanske do alpske hidrofilne robne združbe z visokim steblikovjem Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels		+	
Panonski poplavni travniki Pannonian alluvial meadows	6440	Aluvialni travniki rečnih dolin z vegetacijo zveze <i>Cnidion dubii</i> Alluvial meadows of river valleys of the <i>Cnidion dubii</i>			+
Vlažni gojeni travniki Wet hay meadows	6510	Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>) Lowland hay meadows (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	+	+	+
Gorska travišča Mountain grasslands	6520	Gorski ekstenzivno gojeni travniki Mountain hay meadows			+
	7140	Prehodna barja Transition mires and quaking bogs			+

Območja prikazov habitatnih tipov, vsebine in poti

Areas with presentation of habitat types, contents and footpaths

Območje Area	Koda habitatnega tipa Habitat type code	Pešpoti Footpaths	Država Country
Nuskova	6510	Pomurska planinska pot, Vrbova pot	SI
Ledavsko j.	3130, 6510	Bernardina pot	SI
Ženavlje	6410	Pomurska planinska pot	SI
Križevci – Vrej	6210 ^(*) , 6230*	Pomurska planinska pot, E7	SI
Berkovci	6510	Sladka pot	SI
Selo – rotunda sv. Nikolaj	6210 ^(*) , 6230*, 6510	Pomurska planinska pot, Prosenjakovska pot	SI
Motvarjevci/Szentlászló	6410	Martínova pot	SI, HU
Velika in Mala Polana	3260, 6510	Polanska pot	SI
Sakalovci/Szakonyfalu	6520	Nyugati Pont tanösvény	HU
Ritkarovci/Ritkaháza	6410, 6510, 6520	Kétyölgy-Verica tanösvény	HU
Andovci/Orfalu	6410, 6520	Zelena vez Budinci-Andovci, Áfonyás tanösvény	SI, HU
Sola/Szalafő	6410, 6510	Pot strážarjev, Szala-menti tanösvény	HU, SI
Somorci/Szomoróc	6410, 6510,	Martínova pot, Fúrge cselle/Szomoróci tanösvény	HU, SI
Őrimagyarósd	3150, 6440	Malomgát tanösvény	HU

HABITATNI TIPI NATURA 2000

VODNI HABITATNI TIPI

• PREHODNE ZDRUŽBE BLATNIH TAL

Oligotrofne do mezotrofne stoječe vode z amfibijskimi združbami razredov *Littorelletea uniflorae* in/ali *Isoëto-Nanojuncetea* (3130)

Značilnosti: Habitatni tip predstavljajo naravne pionirske združbe enoletnic, nizke rasti, ki rastejo na blatnih ali peščenih, le občasno kopnih, sicer pa s stoječo slabo hranljivo vodo zalitih tleh. Običajno se razvijejo na obrežju ali dnu ribnikov ali drugih vodnih zadrževalnikov, ki občasno presušijo. Združba je prehodna in je podvržena zaraščanju.

Rastlinske vrste: polegla lindernija, troprašna jelovka, vodna blatnica, močevna molova roža, jajčasta sita, črnordeča ostrica, opih, iglasta sita in michelijeva ostrica.

Ogroženost: Habitatnemu tipu škoduje prekomerno dvigovanje vodne gladine ali dolga obdobja poplavljenosti, utrjevanje tal, trajno osuševanje in zaraščanje ter eutrofikacija.

Prehodna združba na občasno poplavljenih tleh. (BT)

Transitional communities on temporary flooded soils. (BT)

NATURA 2000 HABITAT TYPES

AQUATIC HABITAT TYPES

• TRANSITIONAL COMMUNITIES OF MUDDY SOILS

Oligotrophic to mesotrophic standing waters with vegetation of the *Littorelletea uniflorae* and/or *Isoëto-Nanojuncetea* (3130)

Features: This habitat type is represented by natural annual pioneer vegetation, short in size, growing on muddy or sandy soils, only periodically dry, otherwise drenched with nutrient-poor standing water. They usually develop on the banks or bottom of ponds, pools or other retention basins which dry up from time to time. The community is transitional and subject to overgrowing.

Plant species: Prostrate False Pimpernel, Three Stamened Waterwort, Water mudwort, Marsh Cudweed, Southern Spike Rush, Brown Galin-gale, Celery-leaved Buttercup, Needle Spike-rush and sedge species.

Threats: This habitat type is harmed by excessive rising of the water level or long periods of flooding, soil consolidation, permanent draining, overgrowing and eutrophication.

Jajčasta sita in trpotčasti porečnik. (BT)

Southern Spike Rush and Common Water-plantain. (BT)

Čas opazovanja: VI–IX

Pojavljanje: Habitatni tip se občasno razvije na plitvem obrežju in na dnu Ledavskega jezera, vendar le ob zelo nizkih vodostajih. Potencialna mesta za razvoj habitatnega tipa so ribiška stojišča na vzhodnem bregu jezera, ki so izpostavljena teptanju in stalnemu vodnemu nihanju. Habitatni tip na zelo majhnih površinah in okrnjenega lahko opazimo tudi na vlažnih robovih njiv, v občasno zalitih koleznicah in podobnih okoljih.

Pešpoti (območje): Bernardina pot (Ledavsko jezero).

- **RASTLINSTVO STOJEČIH VODA**

Naravna evtrofna jezera z vodno vegetacijo zvez *Magnopotamon* ali *Hydrocharition* (3150)

Značilnosti: Habitatni tip predstavljajo prosto plavajoče in zakoreninjene plavajoče združbe rastlin, ki prekrivajo gladino stoječih s hranili bogatih voda, ki so kalne in umazano sive do modrozelenene barve (mrtvice, umetna jezera).

Rastlinske vrste: mala vodna leča, navadna žabja leča, navadna vodna lečica, žabji šejek, vodna škarjica, plavajoči plavček, bleščéči dristavec, podaljšani dristavec, preraslolistni dristavec, kodravi dristavec.

Ogroženost: Habitatni tip ogroža spreminjanje vodnega režima (upadanje nivoja vode), onesnaževanje z gnojili in pesticidi, stalno odstranjevanje vodnega rastlinja ter vnos tujerodnih rastlinojedih vrst rib.

Vodna škarjica, žabji šejek in plavajoči plavček v mrtvicah ob Muri. (MP)

Water-soldier, Frogbit and Floating Fern in Mura oxbow lakes. (MP)

Time of observation: VI–IX

Occurrence: This habitat type develops periodically on shallow banks and at the bottom of the Ledava Lake but only when its water level is very low. Potential sites for the development of this habitat type are fishing spots on the eastern side of the lake which are exposed to trampling and constant variation of water level. This habitat type on very small surfaces and rather degraded can also be noticed on wet edges of fields, periodically flooded ruts and similar environments.

Footpaths (Site): Bernardina pot (Ledavsko jezero).

• VEGETATION OF STANDING WATERS

Natural eutrophic lakes with *Magnopotamion* or *Hydrocharition* - type vegetation (3150)

Features: This habitat type is represented by free-floating and root-floating plant communities covering the water surface of nutrient-rich standing waters, which are turbid and of dull grey to blue-green colour (dead arms of rivers, artificial lakes).

Plant species: Common Duckweed, Greater Duckweed, Rootless Duckweed, Frogbit, Water-soldier, Floating fern, Shining Pondweed, Long-stalked Pondweed, Perfoliate Pondweed, and Curled Pondweed.

Threats: This habitat type is threatened by the water regime variation (dropping water level), pollution by fertilizers and pesticides, constant removal of aquatic vegetation, and introduction of alien herbivorous fish species.

Kodravi dristavec (MP)

Curled Pondweed (MP)

Čas opazovanja: VI–IX

Pojavljanje: Mrtvice ob Muri, nekatere od vrst so naselile tudi nekatere gramoznice in počasi tekoče vode. Na Goričkem in v NP Őrség je le v jezerih, ki so vsa umetnega nastanka.

Pešpoti (območje): Malomgát tanösvény (Őrímagyarósd).

• RASTLINSTVO TEKOČIH VODA

Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez *Ranunculion fluitantis* in *Callitricho-Batrachion* (3260)

Značilnosti: Habitatni tip se razvije v vodi s počasnim do srednje hitrim tokom, zmerno bogati s hranili in drobnozrnatim dnom. Rastline, večinoma zakoreninjene, lahko razvijejo več metrov dolge poganjke, ki v ugodnih pogojih tvorijo gosto plast od dna do vodne gladine. Ob nizkem vodostaju so deli rastlin na površini vode ali nad njo.

Rastlinske vrste: vodne zlatice, žabji lasi in vodni mahovi.

Ogroženost: Habitatni tip ogroža sprememba zgradbe struge, onesnaževanje voda, krčenje vodne vegetacije, vnos rastlinojedih vrst rib.

Čas opazovanja: V–IX

V tekočih vodah uspeva več različnih vrst vodnih zlatic. (BT)

Several different species of Water-crowfoot grow in running waters. (BT)

Pojavljanje: Habitatni tip je na obravnavanem območju redek. Opazujemo ga lahko v Natura 2000 območju ob Muri, ob Polanski poti v potoku Libenica pri Veliki Polani in v potoku Črnc pri Copekovem mlinu v Mali Polani.

Pešpoti (območje): Polanska pot (Velika in Mala Polana).

Time of observation: VI–IX

Occurrence: Dead arms of the Mura River; some of the species have also inhabited some gravel pits and slow-flowing water streams. In Goričko and in the Órség National Park it only occurs in lakes, all of which are of artificial origin.

Footpaths (Site): Malomgát tanösvény (Őrímagyarósd).

• VEGETATION OF RUNNING WATERS

Water courses of plain to montane levels with the *Ranunculion fluitantis* and *Callitriche-Batrachion* vegetation (3260)

Features: This habitat type develops in waters flowing slowly or with medium speed, is moderately rich with nutrients, and has a fine-grained bottom. Plants, mostly rooted ones, can grow several metres long shoots forming, in favourable conditions, a dense layer from the bottom to the water surface. When water level is low, parts of the plants are on water surface or above it.

Plant species: Water-crowfoots, Water-starworts and Water Mosses.

Threats: The habitat type is threatened by changes in the structure of the riverbed, water pollution, reduction of aquatic vegetation and introduction of herbivorous fish species.

Time of observation: V–IX

Sestoj žabjega lasu in male vodne leče. (BT)

Communities of Water-starwort and Common Duckwood. (BT)

Occurrence: This habitat type is rare in the surveyed area. We can see it in the Natura 2000 site along the Mura River, next to the Polanska pot in the Libenica brook near Velika Polana and in the Črnc brook at Copekov mlin in Mala Polana.

Footpaths (Site): Polanska pot (Velika in Mala Polana).

POLSUHA TRAVIŠČA

• SUHA TRAVIŠČA

Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco-Brometalia*) (* pomembna rastišča kukavičevk) (6210^(*))

Značilnosti: Suha travišča najdemo na zmerno suhih in s hranili revnih tleh. Kosijo jih enkrat do dvakrat letno. V spomladanskem času so zaradi razmeroma velikega števila vrst in njihovega sočasnega cvetenja zelo pisana. Kadar na teh travnikih uspevajo kukavičevke, jih varujemo prednostno.

Na Goričkem se habitatni tip pojavlja le na kisli peščeni podlagi, medtem ko se drugod v Sloveniji pretežno na karbonatni podlagi. Zaradi tega tu ne najdemo nekaterih tipičnih vrst, kot je na primer pokončni stoklasec, od sicer številnih vrst kukavičevk pa najdemo tu le navadno kukavico, jeseni cvetočo zavito škrbico in redkeje tudi pikastocvetno kukavico.

Ponekod zaradi močne zakisanosti prehajajo travniki v kislja travišča (6230^{*}).

Rastlinske vrste: navadni svinjak, brazdnatolistna bilnica, navadna migalica, rumenkasti ovsenec, rdeča bilnica, srednji trpotec, Bauhinova škržolica, srhki klinček, deltasti klinček.

Suha travišča so spomladi zelo pisana. (MP)

Dry grasslands are very colourful in springtime. (MP)

SEMI-DRY GRASSLANDS

• DRY GRASSLANDS

Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (*Festuco-Brometalia*) (* important orchid sites) (6210^(*))

Features: Dry grasslands can be found on moderately dry and nutrient-poor soil. They are mowed once or twice a year. Because of a relatively great number of species and their simultaneous flowering during the spring time they are very colourful. When orchids grow on these grasslands, they are protected as a priority.

In Goričko, this habitat type appears only on acid sandy substrate while elsewhere in Slovenia it appears mostly on calcareous ground. For this reason we cannot find here some of typical species such as Upright Brome, while out of otherwise numerous orchid species we find here only the Green-winged Orchid, Autumn Lady's-tresses which flowers in autumn, and even rarely also the Burnt Orchid.

In some places the acidification is so severe that meadows turn into acid grasslands (6230^{*}).

Plant species: Flatweed, Furrowed fescue, Quaking-grass, Yellow Oat-grass, Red Fescue, Hoary Plantain, King Devil Hawkweed, Deptford Pink, Maiden Pink.

Vijolični lučnik (BT)

Purple Mullein (BT)

Fitogeografska posebnost območja so čopasta hrušica, vijolični lučnik in peteroštevena prženka.

Ogroženost: Suha travišča se zaraščajo predvsem zaradi opuščanja rabe, uniči pa jih tudi spreminjanje v njive in intenzivnejša raba z gnojenjem in pogostejšo košnjo.

Čas opazovanja: IV–IX, priporočeno V.

Pojavljjanje: Habitatni tip je razmeroma redek. Srečamo ga na več manjših površinah raztreseno po celotnem Goričkem, nekoliko pogosteje na vzhodnem delu. Zaradi intenzivirane rabe, se je ponekod ohranil le na zelo majhnih površinah, kjer kmetijska mehanizacija ni smiselna.

Pešpoti (območje): Pomurska planinska pot (Križevci-Vrej, Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Prosenjakovska pot (Selo-Rotunda Sv. Nikolaj).

• KISLA TRAVIŠČA

Vrstno bogata travišča s prevladujočim navadnim volkom (*Nardus stricta*) na silikatnih tleh v montanskem pasu (in submontanskem pasu v celinskem delu Evrope) (6230*)

Značilnosti: Kisla travišča najdemo na močno zakisanih tleh, z razmeroma nizko količino hranil. Travna ruša je nizka, pestrost vrst je manjša kot na suhih traviščih (6210^(*)) in zato so tudi manj pisana. Pogosta je oblika kislil travnikov z značilnim videzom, ki jim ga daje

Šopulje dajo kislim traviščem značilen megličast videz. (MP)

Bents give acid grasslands a characteristic hazy appearance. (MP)

A phytogeographical characteristic of the area are Tassel Hyacinth, Purple Mullein and species of chickweed.

Threats: Dry grasslands are being overgrown primarily because land use is being abandoned, and they are also ruined by changing them to fields or intensive cultivation with the use of fertilizers and more frequent mowing.

Time of observation: IV–IX, recommended V.

Occurrence: This habitat type is relatively rare. We come across it in several smaller sites scattered all over Goričko, more frequently in the eastern part. In some places, as a result of intensified land use, this habitat type has been preserved only in the very small sites where the use of agricultural machinery is not reasonable.

Footpaths (Site): Pomurska planinska pot (Križevci-Vrej, Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Prosenjakovska pot (Selo-Rotunda Sv. Nikolaj).

• ACID GRASSLANDS

Species-rich *Nardus* grasslands (*Nardus stricta*), on siliceous substrates in mountain areas (and submountain areas, in Continental Europe) (6230*)

Features: Acid grasslands can be found on severely acidified soils containing relatively low level of nutrients. Grass turf is short and species diversity is lower than that in dry grasslands (6210^(*)), and therefore these meadows are not so variegated. A frequent form of acid

Trava volk je značilna za zelo zakisana tla. (BT)

Matgrass is characteristic of very acid soils. (BT)

jo tanki listi trav bilnic in šopulj, travišča s prevladujočim navadnim volkom so redka. Ob opuščanju rabe se kisli travniki lahko zaraščajo z jesensko vreso in orlovo praprotnjo.

Rastlinske vrste: volk, vrste košeničic, npr. prevezanka, poljska bekica, srčna moč, rdeča bilnica, šopulje, trizoba oklasnica.

Ogroženost: Zaraščanje kot posledica opuščanja košnje na eni in intenzivnejša raba, kot je pogosto gnojenje in košnja več kot trikrat na leto na drugi strani.

Čas opazovanja: V–IX, priporočeno V.

Pojavljanje: Raztreseno s posamičnimi ploskvami po celotnem območju.

Pešpoti (območje): Pomurska planinska pot (Križevci-Vrej, Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Prosenjakovska pot (Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), E7 (Križevci-Vrej)

• GORSKA TRAVIŠČA

Gorski ekstenzivno gojeni travniki (6520)

Značilnosti: Po madžarski tipologiji so kot ta habitatni tip obravnavana s hranili revna travišča na pobočnih legah, v katerih prevladujejo trave bilnice in druge kislojлюбne rastlinske vrste, občasno tudi nekatere vrste kukavičevk. Danes so to značilna travišča za pokrajino Órség. Po slovenski tipologiji so ta travišča obravnavana kot ki-

Trizoba oklasnica uspeva na zakisanih tleh. (BT)

Heath-grass thrives on acidified soil. (BT)

grassland has a characteristic appearance produced by thin blades of Fescue Grass and Bent, while grassland with prevailing Matgrass (*Nardus Stricta*) are rare. When land use is abandoned, acid meadows can be overgrown with Common Heather and Common Bracken.

Plant species: Matgrass, Greenweed species, e.g. Winged Greenweed, Field Wood-rush, Tormentil, Red Fescue, Bents, Heath-grass.

Threats: Overgrowing as the consequence of the abandonment of mowing on the one hand, and a more intensive land use such as frequent fertilizing and mowing more than three times a year on the other.

Time of observation: V–IX, recommended V.

Occurrence: Scattered, with individual patches across the entire area.

Footpaths (Site): Pomurska planinska pot (Križevci-Vrej, Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Prosenjakovska pot (Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), E7 (Križevci-Vrej)

• MOUNTAIN GRASSLANDS

Mountain hay meadows (6520)

Features: According to the Hungarian typology, this habitat type is characterized by sloppy nutrient-poor grasslands where Fescues and some other acidophilous species prevail. Here we can find some orchid species as well. These grasslands are today characteristic elements of the Órség landscape. According to the Slovenian typolo-

Prevezanka (MP)

Winged greenweed (MP)

sla ali kot suha travišča. V Sloveniji se razume, da so gorski travniki omejeni na višje lege (nad 600 m) alpskega in predalpskega sveta in jih na Goričkem ne poznamo.

Rastlinske vrste: vrste bilnic, pasji rep, lasasta šopulja, trizoba oklasičnica, rumenkasti ovsenec, vrste škržolic, navadna grebenuša ter nekatere vrste kukavičevk: navadna kukavica, pikastocvetna kukavica in zavita škrbica.

Ogroženost: Podobno kot ostala tudi ta travišča ogroža zaraščanje na eni in intenzivnejša raba, kot je pogosto gnojenje in košnja več kot trikrat na leto, na drugi strani.

Pojavljanje: Lokalno in razmeroma redko na madžarski strani. Za slovenski del glej »kisla travišča« in »suha travišča«.

Pešpoti (območje): Áfonyás tanösvény (Andovci/Orfalu), Kétyölgy-Verica tanösvény (Ritkarovci/Ritkaháza), Nyugati Pont tanösvény (Sakalovci/Szakonyfalu), Zelena vez Budinci-Andovci (Andovci/Orfalu).

Gorička krajina (MP)

gy, this habitat type is recognized as acid or dry grasslands. In Slovenia, it is understood that mountain hay meadows are limited to higher locations (above 600 m) of Alpine and Sub-Alpine regions, and thus not known in Goričko.

Plant species: Fescue species, Crested Dog's-tail, Common Bent, Heath-grass, Yellow Oat-grass, Hawkweed species, Common Milk-wort and some orchids: Green-winged Orchid, Burnt Orchid and Autumn Lady's-tresses.

Threats: Similarly to other types of grasslands, these grasslands are also threatened by overgrowing on the one hand, and on the other, by more intensive land use such as frequent fertilizing and mowing more than three times a year.

Occurrence: Local and relatively rare on the Hungarian side. For the Slovenian part, see "acid grasslands" and "dry grasslands".

Footpaths (Site): Áfonyás tanösvény (Andovci/Orfalu), Kétvölgy-Ve-rica tanösvény (Ritkarovci/Ritkaháza), Nyugati Pont tanösvény (Sakalovci/Szakonyfalu), Zelena vez Budinci-Andovci (Andovci/Orfalu).

Goričko landscape (MP)

VLAŽNA TRAVIŠČA

• STOŽKOVJA

Travniki s prevladujočo stožko (*Molinia spp.*) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (*Molinion caeruleae*) (6410)

Značilnosti: Stožkovja najdemo na tleh, kjer vsaj občasno zastaja voda. Ponavadi je to v bližini vodotokov, na občasno poplavljenih ali na slabo prepustnih tleh, kjer voda ne odteče. Tla so negnojena in slabše hranljiva. Zaradi tega tu najdemo tudi redkejšje vrste rastlin, ki so na drugih travnikih poleg gnojenja, izginile tudi zaradi izsuševanja in pogostejše košnje.

Rastlinske vrste: trstikasta stožka, rušnata masnica, travniška izjevka, srčna moč, navadni čistec, močvirski svišč, pehtranov rman, barvilna mačina, blede šaš, sibirski perunika, rumena maslenica.

Ogroženost: Izsuševanje, regulacija vodotokov, gnojenje, apnenje in intenzivna košnja več kot trikrat na leto. Zlasti v zadnjih letih, zaradi opuščanja košnje, stožkovja prerašča tujerodna invazivna vrsta kanadska ali orjaška zlata rozga.

Čas opazovanja: V–IX

Pojavljanje: Raztreseno na več mestih, vendar so to večinoma le fragmenti nekdanjih velikih in bolje ohranjenih površin.

Pešpoti (območje): Pomurska planinska pot (Berkovci), Martinova pot (Motvarjevci/Szentlászló, Somorci/Szomoróc), Pot stražarjev (Sola/Szalafő), Fürge csele-Szomoróczi tanösvény (Somorci/Szomoróc), Kétvölgy-Verica tanösvény (Ritkarovci/Ritkaháza), Zelena vez Budinci-Andovci (Andovci/Orfalu).

Trstikasta stožka z značilno obarvanimi klaski. (BT)

Tall Moor Grass with characteristically coloured spikelets. (BT)

WET GRASSLANDS

• MOOR-GRASSES

Molinia meadows on calcareous, peaty or clayey-silt-laden soils (*Molinion caeruleae*) (6410)

Features: Moor-grasses or Molinia meadows can be found on soils where water stagnates from time to time. Usually this happens near water courses, in periodically flooded or low permeable soil where water does not run off. The soils are not fertilized and low in nutrients. For this reason, rarer types of plants which have disappeared from other meadows not only because of fertilizing, but also draining and more frequent mowing can also be found.

Plant species: Tall Moor grass, Tufted Hair-grass, Devil's-bit Scabious, Tormentil, Betony, Marsh Gentian, Sneezewort, Saw-wort, Pale Sedge, Siberian Iris, Yellow Day-lily.

Threats: Land drainage, regulation of water courses, fertilizing, liming and intensive mowing more than three times a year. Particularly over the last years, as a result of the abandonment of mowing, moor-grasses are being overgrown by an alien invasive Canadian Goldenrod or Giant Goldenrod species.

Time of observation: V–IX

Occurrence: Scattered in several locations, but these are mostly only fragments of the former large and more preserved sites.

Footpaths (Site): Pomurska planinska pot (Berkovci), Martinova pot (Motvarjevci/Szentlászló, Somorci/Szomoróc), Pot stražarjev (Sola/Szalfő), Fűrge cselle-Szomoróczi tanösvény (Somorci/Szomoróc), Kétvölgy–Verica tanösvény (Ritkarovci/Ritkaháza), Zelena vez Budinci–Andovci (Andovci/Orfalu).

Sibirska perunika (BT)

Siberian Iris (BT)

• PANONSKI POPLAVNI TRAVNIKI

Aluvialni travniki rečnih dolin z vegetacijo zveze *Cnidion dubii* (6440)

Značilnosti: Na Madžarskem lahko vse mokrotne travnike s srednjo stopnjo hranil v tleh, ki ne tvorijo šote, uvrstimo v ta habitatni tip. Običajno se pojavljajo ob vodotokih. V skladu s slovensko tipologijo, ta habitatni tip za obravnavano območje ni znan.

Rastlinske vrste: travniški lisičji rep, rušnata masnica, trstikasta bilnica, travniška bilnica, travniška latovka, navadna latovka, pisana čužka, sivi osat, potočni osat, travniški grahor, zdravilna strašnica, kukavičja lučca

Ogroženost: Sprememba ali opuščanje rabe, osuševanje, vdiranje tujerodnih vrst.

Čas opazovanja: V–IX

Pojavljanje: Običajno ga v Őrségu najdemo na poplavnih ravninah vzdolž vodotokov.

Pešpoti (območje): Malomgát tanösvény (Őrimagyarósd)

Potočni osat (MP)

Brook Thistle (MP)

• VLAŽNI GOJENI TRAVNIKI

Nižinski ekstenzivno gojeni travniki (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)

Značilnosti: Vlažni gojeni travniki so tipični v kulturni krajini nižinskih predelov Srednje Evrope. Zanje so značilna zmerno pognojena tla in večkratna letna košnja. Kljub gnojenju je pestrost rastlin-

• PANNONIAN ALLUVIAL MEADOWS

Alluvial meadows of river valleys of the *Cnidion dubii* (6440)

Features: All of the wet meadows are grown on soils with medium level of nutrients and, does not form peat, can be classified into this habitat type. They occur generally along watercourses. According to the Slovenian typology this habitat type is not known in the region at all.

Plant species: Meadow Foxtail, Tufted Hair-grass, Tall fescue, Meadow Fescue, Smooth Meadow-grass, Rough Meadow-grass, Reed Canary-grass, Queen Anne's thistle, Brook Thistle, Meadow Vetchling, Great Burnet, Ragged-Robin

Threats: Any change or abandonment of land use, drainage, invasion of alien species.

Time of observation: V–IX

Occurrence: Along watercourses it can be found generally in Órség region.

Footpaths (Site): Malomgát tanösvény (Őrimagyarósd)

Rušnata masnica (BT)

Tufted hair-grass (BT)

• WET HAY MEADOWS

Lowland hay meadows (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*) (6510)

Features: Wet hay meadows are typical for the cultural landscape of the Central European lowlands. They are characterized by moderately fertilized soil and mowing several times a year. Despite fer-

skih vrst razmeroma velika (še zmeraj pisani travniki), travna ruša je visoka. Na območjih, kjer voda občasno zastaja ali so tla občasno poplavljeni, se razvije najbolj vlažna oblika s travniškim lisičjim repom. Spomladi travnikom značilen videz dajejo tudi rumeni cvetovi plazeče zlatice in rožnati cvetovi kukavičje lučce.

Rastlinske vrste: travniški lisičji rep, plazeča zlatica, volnata medena trava, travniška bilnica, navadna latovka, navadni jajčar, zdravilna strašnica, njivsko grabljišče, kukavičja lučca, okroglostna pijavčnica, črna detelja in druge.

Ogroženost: Habitatni tip je na Goričkem razmeroma pogost. Njegova skupna površina se zmanjšuje na račun intenzivnejše rabe s prekomernim gnojenjem in spremembo v intenzivne travnike, če ne izgine preoran v njive. Vlažne oblike travnikov ogroža tudi osuševanje z izkopi jarkov.

Čas opazovanja: V–IX

Pojavljanje: Habitatni tip je razmeroma pogost na ravninskih delih blizu naselij, ki jih redno kosijo in gnojijo.

Pešpoti (območje): SI: Bernardina pot (Ledavsko jezero), Polanska pot (V. in M. Polana), Pomurska planinska pot (Nuskova, Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Prosenjakovska pot (Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Sladka pot (Berkovci), Vrbova pot (Nuskova).

HU: Martinova pot (Somorci/Szomoróc), Fürge cselle-Szomoróczi tanösvény (Somorci/Szomoróc), Pot stražarjev (Sola/Szalafő), Kétvölgy-Verica tanösvény (Ritkarovci/Ritkaháza).

Lisičji rep (BT)

Foxtail (BT)

tilizing there is still relatively considerable diversity of plant species (meadows are still variegated and colourful) with high turf. The wet-test form with Meadow Foxtail develops in areas of periodic water retention or flooding of the soil. In spring, the meadows are also given their characteristic appearance by the yellow flowers of Creeping Buttercup and pink flowers of Ragged-Robin.

Plant species: Meadow Foxtail, Creeping Buttercup, Yorkshire-fog, Meadow Fescue, Rough Meadow-grass, Rough Hawkbit, Great Burnet, Field Scabious, Ragged-Robin, Creeping-Jenny, Red Clover and others.

Threats: This habitat type is relatively common in Goričko. Its total surface area is decreasing because of more intensive land use involving excessive fertilizing and the change to intensively cultivated meadows. In some cases they are even ploughed and turned into fields. Wet forms of meadows are also threatened by land drainage through digging of ditches.

Time of observation: V–IX

Occurrence: This habitat type is relatively frequent in the regularly mowed and fertilized level stretches near settlements.

Footpaths (Site): SI: Bernardina pot (Ledavsko jezero), Polanska pot (V. in M. Polana), Pomurska planinska pot (Nuskova, Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Prosenjakovska pot (Selo-Rotunda Sv. Nikolaj), Sladka pot (Berkovci), Vrbova pot (Nuskova).

HU: Martinova pot (Somorci/Szomoróc), FÜRGE cselle-Szomoróczi tanösvény (Somorci/Szomoróc), Pot strážarjev (Sola/Szalafő), Kétvölgy–Verica tanösvény (Ritkarovci/Ritkaháza).

Vlažni gojeni travniki z lisičjim repom. (GD)

Wet hay meadows with Meadow Foxtail. (GD)

Slovenija

**IZBRANA OBMOČJA
S HABITATNIMI TIPI**

Madžarska

Slovenia

**SELECTED SITES
WITH HABITAT TYPES**

Hungary

NUSKOVA

Pešpoti: Pomurska planinska pot, Vrbova pot

Habitatni tipi: vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: parkiramo v Nuskovi ob glavni cesti Cankova–Kuzma–Avstrija pri informacijski tabli za Vrbovo pot severno od Rogašovcev.

Gojene travnike skupaj z bolj močvirskimi združbami opazujemo na več mestih vzdolž pešpoti. Najbližje parkirišču so vlažni gojeni travniki kar preko glavne ceste Cankova–Kuzma. Zaradi gnojenja in pogoste košnje (intenzivna raba) so vrstno revnejši in manj pisani, zato jih obravnavamo kot manj ugodno ohranjene.

Vlažni gojeni travniki v Nuskovi. (BT)

Wet hay meadows in Nuskova. (BT)

NUSKOVA

Footpaths: Pomurska planinska pot, Vrbova pot

Habitat types: wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: You can park in Nuskova, by the main road Cankova–Kuzma–Austria, at the Vrbova pot information panel north of Rogašovci.

Hay meadows together with plant communities of the more marshy ground can be seen in several locations along the footpath. Just across the Cankova–Kuzma main road are wet hay meadows, nearest to the parking place. Because of fertilizing and frequent mowing (intensive land use) they are rather species-poor and therefore their state of conservation is considered less well-preserved.

LEDAVSKO JEZERO

Pešpoti: Bernardina pot

Habitatni tipi: prehodne združbe blatnih tal (3130), vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: parkiramo na JV delu jezera, ob nasipu zadrževalnika na začetku Bernardine poti ali SZ od jezera pri vaško-gasilskem domu v Ropoči.

Gojene travnike (6510) opazujemo v mozaiku z visokim šašjem vzdolž Ledave severno od Ledavskega jezera. Travniki so dobro ohranjeni in jih zaradi velike gostote lisičjega repa v mesecu maju težko spregledamo.

Prehodne združbe blatnih tal bomo ob zahodnem kraku zahodnega brega Ledavskega jezera opazovali le ob nizkih poletnih vodostajih. Sicer je najbolj ugoden čas za opazovanje od druge polovice maja dalje.

Kozja brada na vlažnih gojenih travnikih. (BT)

Goat's-beard in a wet hay meadows. (BT)

LEDAVA LAKE

Footpaths: Bernardina pot

Habitat types: Transitional communities of muddy soil (3130), wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: You can park on the SE side of the lake, next to the reservoir dike at the beginning of Bernardina pot, or on the SW side of the lake at the Ropoča village fire station.

Hay meadows (6510) can be seen in a mosaic with tall sedges along the Ledava north of the Ledava Lake. The meadows are well-preserved and because of their high density of Meadow Foxtail, in the month of May, it is impossible to miss them.

Transitional communities of muddy soil can be observed on the western branch of the western bank of the Ledava Lake only in summer when the water level is low. Otherwise, the best time to see this area is from the second half of May on.

ŽENAVLJE

Pešpoti: Pomurska planinska pot

Habitatni tipi: stožkovja (6410)

Parkirišče, počivališče: parkiramo na urejenem parkirišču ob glavni cesti, južno od vasi Ženavlje, ob spominskem obeležju na pristanek balona belgijskih raziskovalcev stratosfere leta 1934.

Ob Pomurski planinski poti se z mozaikom vlažnih travnikov seznanimo na površinah na desni strani ceste pred parkiriščem, če se pripeljemo iz Gornjih Petrovcev. Habitatni tip Natura 2000 dobi prepoznavno podobo v juliju, ko cvetita trstikasta stožka in zdravilna strašnica.

Vlažni travniki s trstikasto stožko. (DE)

Wet meadows with Tall Moor-grass. (DE)

ŽENAVLJE

Footpaths: Pomurska planinska pot

Habitat types: Moor-grasses (6410)

Parking place, resting place: You can park in a regular car park by the main road, south of the Ženavlje village, and next to the memorial to the landing of a hot-air balloon with Belgian stratosphere researchers in 1934.

Along the Pomurska planinska pot you can see a mosaic of wet meadows on the right side of the road before the parking place if you are coming from Gornji Petrovci. The Natura 2000 habitat type develops its recognizable appearance in July when Tall Moor Grass and Great Burnet are in bloom.

KRIŽEVCI – VREJ

Pešpoti: Pomurska planinska pot, E7

Habitatni tipi: suha travišča (6210^(*)), kislá travišča (6230^{*})

Parkirišče, počivališče: parkiramo na parkirišču gostišča Kučan.

V Križevcih bomo ob dveh pešpoteh spoznavali dva habitatna tipa Natura 2000, ki jih opazujemo približno kilometer po cesti Z od parkirišča po vzponu v hrib. S od ceste so v starem sadovnjaku zelo dobro ohranjena suha travišča (6210^(*)), ki mestoma prehajajo v bolj kislá (6230^{*}). Manjši fragmenti suhih travišč, ki se delno zaraščajo, ležijo J od ceste. Najlepši so v prvi polovici maja, ko na njih cvetita navadna in pikastocvetna kukavica, ki sta zavarovani vrsti.

Navadna kukavica (MP)

Green-winged Orchid (MP)

KRIŽEVCI – VREJ

Footpaths: Pomurska planinska pot, E7

Habitat types: dry grassland (6210^(*)), acid grassland (6230^{*})

Parking place, resting place: You can park in the car park in front of the Kučan restaurant.

In Križevci, you will get to know two Natura 2000 habitat types along the two footpaths, which can be seen if you go approximately one kilometre on the road to the west of the parking place after ascending the hill. South of the road in an old orchard, there is very well-preserved dry grassland (6210^(*)) which are here and there in transition to more acidic ones (6230^{*}). Small fragments of dry grassland which are being overgrown in parts are to be found south of the road. They are most beautiful in the first half of May when the Green-winged Orchid and Burnt Orchid – both protected species – are in bloom.

BERKOVCI

Pešpoti: Sladka pot

Habitatni tipi: vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: parkiramo v križišču v Berkovcih, ob počivališču z informacijsko tablo, mizami in klopmi ali malo južneje ob Ratkovskem potoku na parkirišču pri Časarovem mlinu. Pot začnemo tudi pri sirarni Gorički raj v Ratkovcih ali pri Medičarstvu Celec.

Gojene vlažne travnike, ki ležijo južno od glavne ceste v Berkovcih, predvsem vzhodno od markiranih poti, bomo pred prvo košnjo prepoznali po visoki gosti travni ruši, v kateri bomo poleg volnate medene trave in travniškega lisičjega repa opazovali tudi pravo lakoto, njivsko grabljišče, navadni čistec in klobčasto ločje.

Vlažni gojeni travniki. (BT)

Wet hay meadows. (BT)

BERKOVCI

Footpaths: Sladka pot

Habitat types: wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: You can park at the intersection in Berkovci, next to the resting area with an information panel, tables, and benches, or a little further to the south, at the Ratkovski brook, in the car park at the Časarov mlin. You can also start walking at the Gorički raj cheese factory in Ratkovci or at Medičarstvo Celec honey seller.

Wet hay meadows laying south of the main road in Berkovci, particularly east of the marked trails, can be recognized, before the first mowing, by tall and dense turf in which you can see not only Yorkshire-fog and Meadow Foxtail, but also Lady's Bedstraw, Field Scabious, Betony and Compact Rush.

SELO – ROTUNDA SV. NIKOLAJ

Pešpoti: Pomurska planinska pot, Prosenjakovska pot

Habitatni tipi: suha travišča (6210^(*)), kislja travišča (6230^{*}), vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: parkiramo na urejenem parkirišču pri informacijski hiški ob cesti Selo–Prosenjakovci, približno 200 m V od rotunde.

Ob urejenih pešpoteh na tem območju spoznamo tri habitatne tipe Natura 2000 iz skupine suhih in vlažnih travišč. Suha travišča, ki so spomladi polna navadne kukavice, so na bolj nagnjenih legah v okolici rotunde in pokopališča, kislja travišča pa (6230^{*}) najdemo severno od rotunde med gozdom in mlako. Vlažni gojeni travniki (6510) so na uravnanih delih ob Kobiljskem potoku, južno od rotunde.

Suhi travniki pri romanski rotundi. (BT)

Dry meadows at the Romanesque Rotunda. (BT)

SELO – ST.NICHOLAS' ROTUNDA CHURCH

Footpaths: Pomurska planinska pot, Prosenjakovska pot

Habitat types: dry grassland (6210^(*)), acid grassland (6230^{*}), wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: You can park in a regular car park at the information cabin by the Selo–Prosenjakovci road, approximately 200 m east of the Rotunda church. Three Natura 2000 habitat types from the groups of dry and wet grasslands are to be found along the maintained footpaths. Dry grasslands with a wealth of the Green-winged Orchid in springtime are situated on the slopes in the neighbourhood of the Rotunda church and graveyard, while acid grasslands (6230^{*}) are to be found north of the Rotunda between the forest and the pool. Wet hay meadows (6510) can be seen on the plains along the Kobilje brook south of the church.

MOTVARJEVCI/SZÉCSISZENTLÁSZLÓ

Pešpoti: Martinova pot

Habitatni tipi: stožkovja (6410)

Parkirišče, počivališče: parkiramo v vasi ali pri gostišču Puhan, približno 300 m JV od območja s habitatnimi tipi.

Martinova pot poteka skozi Motvarjevce/Szentlászló, V od kompleksa vlažnih travnikov, med katerimi prevladuje habitatni tip Natura 2000 stožkovja. V mesecu maju tu opazujemo redke rastline: sibirsko peruniko in rumeno maslenico, poleti od julija do septembra pa močvirski svišč, pehtranov rman in močvirsko krvomočnico. Stožkovje zaradi neredne košnje močno prerašča tujerodna invazivna vrsta orjaška zlata rozga, ki cveti avgusta.

V maju vlažne travnike rumeno obarva rumena maslenica. (MP)

In May, the meadows are coloured yellow by the Yellow Day-lily. (MP)

MOTVARJEVCI/SZÉCSISZENTLÁSZLÓ

Footpaths: Martinova pot

Habitat types: Moor-grasses (6410)

Parking place, resting place: You can park your car in the village, or at the Puhan restaurant, approximately 300 m to the south-east of the site with habitat types.

The Martinova pot runs through Motvarjevce/Szentlászló, east of the wet-meadow complexes with the prevailing Natura 2000 habitat type of Molinia meadows. In May, rare plants such as Siberian Iris and Yellow Day-lily can be admired here, and in summer, from July to September, you will see Marsh Gentian, Sneezewort and Marsh Cranesbill. Because of irregular mowing, the Molinia meadows are considerably overgrown by the alien invasive species Giant Goldenrod, which flowers in August.

VELIKA IN MALA POLANA

Pešpoti: Polanska pot

Habitatni tipi: rastlinstvo tekočih voda (3260), vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: parkirati je možno pred gostilno Vermida ali v središču Velike Polane

Ob Polanski poti opazujemo rastlinstvo tekočih voda z vodnimi zlatkami, žabjimi lasi in drugim rastlinjem v potoku Črnc pred izlivom v Črni potok pri Copekovem mlinu (Mala Polana) in v potoku Libenica, ki spremlja del Polanske poti pri Veliki Polani.

Gojeni travniki so izmenično preprejeni z drugimi vlažnimi habitatnimi tipi vzdolž krožne poti južno od Velike in Male Polane.

Mozaik vlažnih travišč. (BT)

Wet grassland mosaics. (BT)

VELIKA POLANA AND MALA POLANA

Footpaths: Polanska pot

Habitat types: Vegetation of running waters (3260), wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: Parking is available in front of the Vermida ranch or in the centre of Velika Polana.

Along the Polanska pot you can see vegetation of running waters with Water-crowfoots, Water-starwort and other plants in the Črnc before its confluence to the Črni potok at the Copekov mlin (Mala Polana), and in the Libenica, which follows a part of the Polanska pot near Velika Polana. Hay meadows are alternatingly intertwined with other wet habitat types along a circular trail south of Velika and Mala Polana.

SAKALOVCI/SZAKONYFALU

Pešpoti: Nyugati pont tanösvény

Habitatni tipi: gorska travišča (6520)

Parkirišče, počivališče: parkiramo v središču vasi.

Gorska travišča (po madžarski tipologiji), si ogledamo J od vasi Sakalovci na pobočjih nad potokom Grajka, ob delu pešpoti, ki poteka v smeri S–J. Travniki so zaradi pustih negojenih tal vrstno pestri in pisani.

Deltasti klinček (MP)

Maiden Pink (MP)

SAKALOVCI/SZAKONYFALU

Footpaths: Nyugati pont tanösvény

Habitat types: mountain grassland (6520)

Parking place, resting place: You can park in the village centre.

Mountain grasslands (according to the Hungarian typology) can be seen south of the Sakalovci village, on the slopes above the Grajka brook, on the north to south running part of the footpath. Because of the abandoned and not fertilized soil these meadows are species-rich and colourful.

RITKAROVCI/RITKAHÁZA

Pešpoti: Kétvölgy–Verica tanösvény

Habitatni tipi: stožkovja (6410), vlažni gojeni travniki (6510), gorska travišča (6520)

Parkirišče, počivališče: parkiramo ob informacijski tabli, kjer se pešpot spusti v dolino.

Na območju Ritkarovci/Ritkaháza se seznanimo s tremi Natura 2000 habitatnimi tipi. Gorska travišča (po madžarski tipologiji) so na položnih in suhih delih vzdolž krožne pešpoti. Gojene travnike najdemo na obrobju dolin, kjer ni niti presuho niti premokro. Na vlažnih in negnojnih tleh na zahodnem delu krožne pešpoti pa vidimo stožkovja.

Na pustih tleh uspeva čopasta hrušica. (BT)

Tassel Hyacinth thrives on barren ground. (BT)

RITKAROVCI/RITKAHÁZA

Footpaths: Kétvölgy–Verica tanösvény

Habitat types: Moor-grasses (6410), wet hay meadows (6510), mountain grassland (6520)

Parking place, resting place: Parking is available next to the information panel where the footpath descends to the valley.

In the area of Ritkarovci/Ritkaháza, you can observe three Natura 2000 habitat types. Mountain grasslands (according to the Hungarian typology) are situated on gently sloping and dry parts along the circular footpath. Hay meadows are to be found on the fringes of valleys where the soil is neither too dry nor too wet. And on the wet and not fertilized soils by the western part of the circular footpath you can see Molinia meadows.

ANDOVCI/ORFALU

Pešpoti: Zelena vez Budinci–Andovci, Áfonyás tanösvény

Habitatni tipi: stožkovja (6410), gorska travišča (6520)

Parkirišče, počivališče: parkiramo ob Porabski domačiji, kjer stoji Mali Triglav.

V Andovcih si ob dveh poteh ogledamo dva habitatna tipa Natura 2000. Gorska travišča (po madžarski tipologiji) najdemo na zahodni strani izbranega območja, sredi vasi. Nižje pod njimi na bolj vlažnih delih na obeh straneh ceste skozi vas pa zlasti poleti in jeseni spoznamo vlažnejše in s hranili revnejše travnike s šopi značilne trave trstikaste stožke.

Gorski travniki (po madžarski tipologiji) in v daljavi stožkovja v vasi Andovci. (BT)

Mountain grasslands (according to the Hungarian typology), and in the distance Moor-grasses in the Andovci village. (BT)

ANDOVCI/ORFALU

Footpaths: Zelena vez Budinci–Andovci, Áfonyás tanösvény

Habitat types: Molinia meadows (6410), mountain grassland (6520)

Parking place, resting place: You can park next to the Porabska domačija/ Slovenian House, where the Little Triglav monument is erected.

Along two trails in Andovci you can see two Natura 2000 habitat types: mountain grasslands (according to the Hungarian typology) can be found on the western side of the selected area, in the village centre. Below them, on the more humid parts on both sides of the road through the village, you will discover – particularly in summer and autumn – wetter and nutrient-poorer meadows with tufts of characteristic Tall Moor-grass.

SOLA/SZALAFŐ

Pešpoti: Pot stražarjev, Szala-menti tanösvény

Habitatni tipi: stožkovja (6410), vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: avto parkiramo ob cesti na makadamu v JZ delu vasi, pri muzeju na prostem v Pityerszeru ali pri cerkvi.

Gojene travnike in stožkovja vidimo na velikih površinah kar ob cesti. Ruša je nizka. Zaradi pustih in mestoma nekoliko dvignjenih tal, najdemo tudi vrste, značilne za bolj suha travišča. Poleg rumeno cvetočih škrobotcev na travnikih opazujemo tudi severno lakoto, zdravilno strašnico in nekatere bilnice.

Travniki pri Soli. (BT)

Meadows near Sola. (BT)

SOLA/SZALAFŐ

Footpaths: Pot stražarjev, Szala-menti tanösvény

Habitat types: Moor-grasses (6410), wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: You can park your car by the road, on the gravel area in the south-west part of the village, or at the open-air Museum in Pityerszer or next to the church.

Hay meadows and Molinia meadows can be seen on large surfaces by the road. The turf is low, and because of the barren, elevated ground here and there, you can also find species which are typical of drier grasslands. In addition to the yellow-flowering Rattles you can also see Northern Bedstraw, Great Burnet and some of the Fescues on these meadows.

SOMORCI/SZOMORÓC

Pešpoti: Martinova pot, FÜRGE csele-Szomoróczi tanösvény

Habitatni tipi: stožkovja (6410), vlažni gojeni travniki (6510)

Parkirišče, počivališče: parkiramo ob cesti takoj po prečkanju slovensko-madžarske meje, ali na parkirišču pri pokopališču približno 300 m V od državne meje.

Pri Somorcih opazujemo mozaik vlažnih travnišč. Na nekoliko dvignjenih in manj mokrih tleh so vlažni gojeni travniki z lisičjim repom in zdravilno strašnico, na bolj uravnanih in vlažnih pa se visoka steblikovja in visoka šašja prepletajo s sestoji trstikaste stožke. Ponekod v sestoji, ki niso redno košeni, vdira tujerodna zlata rozga in prerašča avtohtone rastlinske sestoji.

Zdravilno strašnico, ko še ne cveti, prepoznamo po značilnih sestavljenih listih. (BT)

Before flowering, the Great Burnet can be recognized by its characteristic pinnate leaves. (BT)

SOMORCI/SZOMORÓC

Footpaths: Martinova pot, FÜRGE csele-Szomoróczi tanösvény

Habitat types: Molinia meadows (6410), wet hay meadows (6510)

Parking place, resting place: You can park by the road immediately after crossing the border between Slovenia and Hungary, or in the car park next to the cemetery, approximately 300 m east of the national border.

In the vicinity of Somorci, you can admire a mosaic of wet grasslands. Somewhat elevated and less wet locations are covered with wet hay meadows with Meadow Foxtail and Great Burnet, while tall herbs and tall sedges are intertwined with stands of Tall Moor-grass on the more levelled and humid ground. In some places the alien Goldenrod invades stands which are not mowed regularly, overgrowing indigenous plant species.

ŐRIMAGYARÓSD

Pešpoti: Malomgát tanösvény

Habitatni tipi: rastlinstvo stojećih voda (3150), panonski poplavni travniki (6440)

Parkirišče, počivališče: parkiramo na urejenem makadamskem parkirišču ob avtobusni postaji ob glavni cesti (Kossuthova ulica) med jezeroma. Na območju Őrimagyarósd se seznanimo z dvema habitatnima tipoma Natura 2000. Če pešpot prehodimo v smeri jug–sever, bomo najprej videli bogato zaraščen ribnik z vegetacijo stojećih voda. Ribnik je žal ograjen, zato si vegetacije od blizu ne moremo ogledati. Naprej po poti bomo ob ravnici vzdolž potoka zagledali poplavni travnik do katerega pridemo preko lesenega mostička.

Ribnik z vegetacijo stojećih voda. (BT)

A pond with standing water vegetation. (BT)

ŐRIMAGYARÓSD

Footpaths: Malomgát tanösvény

Habitat types: vegetation of standing waters (3150), Pannonian alluvial meadows (6440)

Parking place, resting place: You can park on a regular gravel car park next to the bus station by the main road (Kossuth street) between the two lakes.

In the area of Őrimagyarósd you can find two Natura 2000 habitat types. If you walk the footpath in the south to north direction, you will first see a pond abundantly overgrown with vegetation of standing waters. Unfortunately, the pond is fenced, and so you cannot get a close view of the vegetation. Further on along the footpath, on the plain by the brook, you will see a flood-meadow which can be reached across a wooden footbridge.

Trojezični seznam vrst, ki jih omenjamo v vodniku.

Trilingual list of species mentioned in the Guide.

Slovensko ime Slovene name	Angleško ime English name	Latinsko ime Latin name
barvilna mačina	Saw-wort	<i>Serratula tinctoria</i>
bauhinova škržolica	King devil hawkweed	<i>Hieracium bauhinii</i>
bilnica	Fescue	<i>Festuca</i> sp.
bledi šaš	Pale Sedge	<i>Carex pallescens</i>
bleščeči dristavec	Shining Pondweed	<i>Potamogeton lucens</i>
brazdnatolistna bilnica	Furrowed fescue	<i>Festuca rupicola</i>
češki šaš	Bohemian Sedge	<i>Carex bohemica</i>
čopasta hrušica	Tassel Hyacinth	<i>Muscari comosum</i>
črna detelja	Red Clover	<i>Trifolium pratense</i>
črnordeča ostrica	Brown Galingale	<i>Cyperus fuscus</i>
deltasti klinček	Maiden Pink	<i>Dianthus deltoides</i>
dišecha boljka	Sweet Vernal-grass	<i>Anthoxanthum odoratum</i>
dvomljiva lindernija	Yellow Seed False Pimpernel	<i>Lindernia dubia</i>
iglasta sita	Needle Spike-rush	<i>Eleocharis acicularis</i>
ižopasta krvenka	Grass-poly	<i>Lythrum hyssopifolia</i>
jajčasta sita	Southern Spike Rush	<i>Eleocharis ovata</i>
kanadska zlata rozga	Canadian Goldenrod	<i>Solidago canadensis</i>
klobčasto ločje	Compact Rush	<i>Juncus conglomeratus</i>
kodravi dristavec	Curled Pondweed	<i>Potamogeton crispus</i>
košeničica	Greenweed	<i>Genista</i> sp.
kratkoresi lisičji rep	Orange Foxtail	<i>Alopecurus aequalis</i>
kukavičja lučca	Ragged-Robin	<i>Lychnis flos-cuculi</i>
lasasta šopulja	Common Bent	<i>Agrostis tenuis</i>
mala vodna leča	Common Duckweed	<i>Lemna minor</i>
michelijeva ostrica	-	<i>Cyperus michelianus</i>
močevna molova roža	Marsh Cudweed	<i>Filaginella uliginosa</i>
močvirska krvomočnica	Marsh Cranesbill	<i>Geranium palustre</i>
močvirska ludvigija	Hampshire-purslane	<i>Ludwigia palustris</i>
močvirski svišč	Marsh Gentian	<i>Gentiana pneumonanthe</i>
navadna grebenuša	Common Milkwort	<i>Polygala vulgaris</i>
navadna kukavica	Green-winged Orchid	<i>Orchis morio</i>
navadna latovka	Rough Meadow-grass	<i>Poa trivialis</i>
navadna migalica	Quaking-grass	<i>Briza media</i>
navadna smolnica	Sticky Catchfly	<i>Viscaria vulgaris</i>
navadna vodna lečica	Rootless Duckweed	<i>Wolffia arrhiza</i>
navadna žabja leča	Greater Duckweed	<i>Spirodela polyrhiza</i>
navadni bedrenec	Burnet-saxifrage	<i>Pimpinella saxifraga</i>
navadni čistec	Betony	<i>Betonica officinalis</i>
navadni jajčar	Rough Hawkbit	<i>Leontodon hispidus</i>
navadni skutnik	Water-purslane	<i>Peplis portula</i>
navadni svinjak	Flatweed	<i>Hypochoeris radicata</i>
njivsko grabljišče	Field Scabious	<i>Knautia arvensis</i>
okroglostna pijavčnica	Creeping-Jenny	<i>Lysimachia nummularia</i>
opih	Celery-leaved Buttercup	<i>Ranunculus sceleratus</i>
orjaška zlata rozga	Early Goldenrod	<i>Solidago gigantea</i>
pasja vijolica	Heath Dog-violet	<i>Viola canina</i>
pasji rep	Crested Dog's-tail	<i>Cynosurus cristatus</i>

Slovensko ime Slovene name	Angleško ime English name	Latinsko ime Latin name
pehtranov rman	Sneezewort	<i>Achillea ptarmica</i>
peteroštevna prženka	species of chickweed	<i>Moenchia mantica</i> subsp. <i>mantica</i>
pikastocvetna kukavica	Burnt Orchid	<i>Orchis ustulata</i>
pisana čužka	Reed Canary-grass	<i>Phalaris arundinacea</i>
plavajoči plavvček	Floating fern	<i>Salvinia natans</i>
plazeča zlatica	Creeping Buttercup	<i>Ranunculus repens</i>
podaljšani dristavec	Long-stalked Pondweed	<i>Potamogeton praelongus</i>
pokončni stoklasec	Upright Brome	<i>Bromopsis erecta</i>
polegla lindernija	Prostrate false pimpernel	<i>Lindernia procumbens</i>
poljska bekica	Field Wood-rush	<i>Luzula campestris</i>
potočni osat	Brook Thistle	<i>Cirsium rivulare</i>
prava lakota	Lady's Bedstraw	<i>Galium verum</i>
preraslolistni dristavec	Perfoliate Pondweed	<i>Potamogeton perfoliatus</i>
prevezanka	Winged Greenweed	<i>Chamaespartium sagittale</i>
rdeča bilnica	Red Fescue	<i>Festuca rubra</i>
rumena maslenica	Yellow Day-lily	<i>Hemerocallis lilioasphodelus</i>
rumenkasti ovsenec	Yellow Oat-grass	<i>Trisetum flavescens</i>
rušnata masnica	Tufted Hair-grass	<i>Deschampsia caespitosa</i>
severna lakota	Northern Bedstraw	<i>Galium boreale</i>
sibirska perunika	Siberian Iris	<i>Iris sibirica</i>
sivi osat	Queen Anne's thistle	<i>Cirsium canum</i>
srčna moč	Tormentil	<i>Potentilla erecta</i>
srednji trpotec	Hoary Plantain	<i>Plantago media</i>
srhki klinček	Deptford Pink	<i>Dianthus armeria</i>
šopulja	Bent	<i>Agrostis</i> sp.
travniška bilnica	Meadow Fescue	<i>Festuca pratensis</i>
travniška izjevka	Devil's-bit Scabious	<i>Succisa pratensis</i>
travniška kozja brada	Goat's-beard	<i>Tragopogon pratensis</i>
travniška latovka	Smooth Meadow-grass	<i>Poa pratensis</i>
travniški grahor	Meadow Vetchling	<i>Lathyrus pratensis</i>
travniški lisičji rep	Meadow Foxtail	<i>Alopecurus pratensis</i>
trizoba oklasnica	Heath-grass	<i>Danthonia decumbens</i>
troprašna jelovka	Three Stamened Waterwort	<i>Elatine triandra</i>
trpežna ljulka	Perennial Rye-grass	<i>Lolium perenne</i>
trpotčasti porečnik	Common Water-plantain	<i>Alisma plantago-aquatica</i>
trstikasta bilnica	Tall Fescue	<i>Festuca arundinacea</i>
trstikasta stožka	Tall moor grass	<i>Molinia caerulea</i> ssp. <i>arundinacea</i>
vijolični lučnik	Purple Mullein	<i>Verbascum phoeniceum</i>
visoka šašja	tall sedges	<i>Carex</i> spp.
vodna blatnica	Water mudwort	<i>Limosella aquatica</i>
vodna perunika	Yellow Iris	<i>Iris pseudacorus</i>
vodna škarjica	Water-soldier	<i>Stratiotes aloides</i>
vodne zlatice	Water-crowfoots	<i>Ranunculus</i> subg. <i>Batrachium</i>
vodni mahovi	water mosses	
volk	Mat-grass	<i>Nardus stricta</i>
volnata medena trava	Yorkshire-fog	<i>Holcus lanatus</i>
zavita škrbica	Autumn Lady's-tresses	<i>Spiranthes spiralis</i>
zdravilna strašnica	Great Burnet	<i>Sanguisorba officinalis</i>
žabji las	Water-starwort	<i>Callitriche</i> sp.
žabji šejek	Frogbit	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i>

Literatura in viri

Literature and references

- Bakan B., 2012. Rastline; Goričko-Porabje-Őrség-Mura, Prleška razvojna agencija, Ljutomer. 60 pp.
- Böloni J., Molnár Zs., Illyés E. & Kun A., 2007. A new habitat classification and manual for standardized habitat mapping. *Annali di Botanica*, N. S. 7: 105–126.
- Čarni A., 2003. Vegetation of cultivated grasslands in the Goričko region (NE Slovenia) [Vegetacija gojenih travnikov na Goričkem (NE Slovenija)]. *Acta biol. slov.* 44(4): 13–27.
- Direktiva Sveta 92/43/EGS z dne 21. maja 1992 o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst (Uradni list L 206 z dne 22.07.1992, str. 7), zadnjič spremenjena z Direktivo Sveta 2006/105/ES z dne 20. novembra 2006 (Uradni list L 363 z dne 20. 12. 2006, str. 368) (Direktiva o habitatih)
- Interpretation manual of European Union habitats. European commission DG Environment, 2007. 144 pp.
- Jogan N., Kaligarič M., Leskovar I., Seliškar A. & Dobravec J., 2004. Habitatni tipi Slovenije HTS 2004: tipologija. Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Agencija RS za okolje, Ljubljana. 64 pp.
- Kaligarič M., Škornik S., Štumberger B., Hönigsfeld-Adamič M. & Petrincec V., 2004. Bio- inventarizacija krajinskega parka Goričko (končno poročilo) [Bioinventory of nature park Goričko (final report)]. 126 pp.
- Kuštor V., 2006. Krajinski park Goričko živi z naravo. Javni zavod Krajinski park Goričko, Grad. 94 pp.
- Škornik S., 2003. Suha travišča reda *Brometalia erecti* Koch 1926 na Goričkem (SV Slovenija). *Hacquetia* 2/1:71–90.
- Škornik, S., Šajna N., Kramberger B., Kaligarič S. & Kaligarič M., 2008. Last Remnants of Riparian Wooded Meadows along the Middle Drava River (Slovenia): Species Composition is a Response to Light Conditions and Management. *Folia Geobot.* 43: 431–445.
- Szabolcs S, Verovnik R., Imréné B., Gábor C., Bálint H., Kogovšek N., Rebeušek F., Zoltán S., Márton S., Szentirmai I., & Zakšek B., 2012. Atlas dnevnih metuljev Őrség-Goričko, Narodni park Őrség. 250 pp.
- Szabolcs S. & Szentirmai I., 2012. Dnevni metulji Őrség-Goričko, Narodni park Őrség. 59 pp.

GORIČKO-PORABJE-ŐRSÉG-MURA

Življenjska okolja/Habitats

Avtorji/Authors: Branka Trčak in Monika Podgorelec

(Center za kartografijo favne in flore/Centre for Cartography of Fauna and Flora)

Fotografije/Photos: Branka Trčak (BT, vključno s fotografijo na str. 34/Including the photo on page 34), Monika Podgorelec (MP, vključno s fotografijo na naslovnici/Including the cover photo), Darja Erjavec (DE), Gregor Domanjko (GD)

Prevod v angleški jezik in lektoriranje/English lecture translation by:
Mojca Japelj Mužič, Lidija Jurman

Prevod v madžarski jezik in lektoriranje/Hungarian lecture translation by:
Zsuzsa Csaba

Recenzija/Review by: dr. Mitja Kaligarič

Oblikovanje/Graphic design: Ignac Meden

Grafična priprava in tisk/Prepress and printing: Atelje za črko in sliko

Založnik/Published by: Javni zavod Krajinski park Goričko,
Grad 191, 9264 Grad, www.park-goricko.org

Financiranje/Funding:

Operativni program Slovenija-Madžarska 2007–2013/
Szlovénia-Magyarország Operatív Program 2007–2013

Projekt/Project:

Trajnostna raba Natura 2000 habitatov vzdolž slovensko-madžarske meje, »Krajina v harmoniji«, št. proj. SI-HU-1-2-12/Sustainable use of Natura 2000 habitats along the Slovenian-Hungarian border, »Landscape in harmony«, pr. no. SI-HU-1-2-12

Vodilni Partner/Lead Partner: Narodni park Őrség

Vodja projekta za JZ KPG/Project Manager for GNP PI: Stanislava Dešnik

Koordinator projekta/Project Coordinator: Gregor Domanjko

Knjižica je pripravljena ob finančni podpori EU in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo; za njeno vsebino odgovarja izključno JZ Krajinski park Goričko in zanjo nikakor ne velja, da odraža stališče EU./This publication has been prepared with financial support of the EU and the Ministry of Economic Development and Technology; the Goričko Nature Park Public Institute is solely responsible for its contents and it can in no way be considered to reflect the views of the EU.

Naklada: 2500 izvodov v slovensko-angleškem jeziku in 2500 izvodov v madžarsko-angleškem jeziku (prvi natis)./Printing run: 2500 copies in the Slovene-English languages, 2500 copies in the Hungarian-English languages (1st print).

Izdano: september 2012/**Published:** September 2012

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

574.2(497.411-751.3)

574.2(439.111-751.3)

TRČAK, Branka, 1974-

Goričko, Porabje, Őrség, Mura : življenjska okolja : vodnik obiskovalcem po označenih pešpoteh v varovanih območjih narave = habitats : guide for visitors on marked footpaths/trails in nature protected areas / Branka Trčak, Monika Podgorelec ; [prevod v angleški jezik Mojca Japelj Mužič, Lidija Jurman, prevod v madžarski jezik Zsuzsa Csaba ; fotografije Branka Trčak ... et al.] ;]. - Goričko : Javni zavod Krajinski park, 2012

ISBN 978-961-92147-4-9

1. Podgorelec, Monika, 1981-
264101632

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Skupni tehnični sekretariat Slovenija-Madžarska 2007-2013

Ulica škofa Maksimilijana Držečnika 6 · SI-2000 Maribor
Tel.: +386 (0)2 2294-234, w E-mail: jts-si-hu.svlr@gov.si · Web: <http://si-hu.eu>

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság

9941 Őrzsentspéter, Siskaszter 26/A · Tel.: +36 94 548-034; Fax: +36 94 428-791
E-mail: orseginp@onp.kvvm.hu · Web: <http://onp.nemzetipark.gov.hu>

Javni Zavod Krajinski Park Goričko

Grad 191, 9264 Grad · Tel.: +386 2 551-88-64
E-mail: park.goricko@siol.net · Web: <http://www.park-goricko.org>

Prleška razvojna agencija

Prešernova 2, Ljutomer · Tel.: +386 41 797-613
E-mail: goran@prlekija.com · Web: <http://www.prlekija.com>

Apátistvánfalva Község Önkormányzata

9982 Apátistvánfalva, Fő út 143. · Tel.: +36 94 536-001
E-mail: korjapif@t-online.hu · Web: www.apatistvanfalva.hu

**EKOLOŠKI CENTER
SVIT**

Ekološki Center SVIT
Gornja Bistrica 198, 9232 Črenšovci · Tel.: +386 31 646-454,
E-mail: svit.ekoloskicenter@gmail.com · Web: <http://www.eko-svit.si/>

Spletna stran/Project website:
<http://landscapeinharmony.eu>

Investing in your future

Operation part financed by the European Union
European Regional Development Fund